

створити Адміністративний кодекс України як сукупність кількох “кодексів”, “томів”, “книг”, серед яких будуть Кодекс України про адміністративні проступки, Адміністративно-процедурний кодекс, Кодекс поведінки державних службовців та ін. Упорядкування адміністративно-правових норм має здійснюватися, на думку В.Б. Авер'янова, шляхом поетапної кодифікації за окремими інститутами адміністративного права (за прикладом інституту адміністративної відповідальності) з наступною підготовкою та прийняттям Зводу адміністративного законодавства України. С.В. Петков також вважає, що здійснити кодифікацію норм адміністративного законодавства одночасно і в одному акті об'єктивно неможливо, доцільно здійснити поетапну кодифікацію за окремими сферами та інститутами адміністративно-правового регулювання.

Таким чином, єдиним реальним напрямом у сфері адміністративно-правового регулювання як матеріальних, так і процесуальних правовідносин, залишається систематизація окремих інститутів адміністративного права.

Комарова Т.В.,
НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",
к.ю.н., асистент кафедри міжнародного права
та державного права зарубіжних країн

СУД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ЕВОЛЮЦІЯ СТРУКТУРИ

Європейський Союз (ЄС) інституційно представляє збалансовану систему інститутів. Механізм реалізації повноважень інститутів ЄС відбивається у процедурах прийняття рішень, що забезпечують як захист і реалізацію спільних інтересів, так і дотримання інтересів всіх держав-учасниць, оскільки в основу побудови ЄС були покладені принципи рівності та солідарності.

У цьому відношенні звертає на себе увагу, що в інституційному механізмі ЄС ключова роль завжди належала Суду Європейських співтовариств, який в подальшому трансформувався в Суд ЄС та інші інститути судової влади ЄС, які гарантували як дотримання права ЄС, його належну інтерпретацію і застосування, а також розгляд спорів між державами-членами і інститутами ЄС та між інститутами ЄС.

Прикметно, що первинна редакція ст. 177 Договору про Європейські Співтовариства (в даний час – ст. 267 Договору про ЄС) орієнтувала на забезпечення співробітництва між національними судами держав-учасниць Договору і Судом Європейських співтовариств. Вона не передбачала розгалуженої

судової системи співтовариств і не підкоряла суди країн-учасниць Співтовариства Суду ЄС. В науковій літературі наміри авторів Договору отримували різну інтерпретацію. Англійська правознавиця Д. Шоу висловлювала думку, що Суд ЄС лише співпрацює з судами держав-членів, а їх взаємодія вкладається в прокрустове ложе поняття "роздільних функцій". Б.Н. Топорнін, навпаки, вважав, що Суд ЄС по суті замикає судову систему різних національних правопорядків у вузькій сфері так званої преюдиціальної процедури, а Суд Європейських співтовариств у багатьох випадках практично грав роль вищої судової інстанції.

Еволюція та організаційна структуризація самого Суду показує, що він став вищою судовою інстанцією і, крім того, домінуючим фактором становлення спеціального інтеграційного правопорядку. Основоположним уявляється тут те, що Суд сам зробив висновок, і цим визначається його місія, що право ЄС є новим унікальним правопорядком і навіть не міжнародним за своїм характером: останнє засноване на ідеї співробітництва, отже, є координаційним за своєю природою, тоді як право ЄС спрямоване на розвиток і поглиблення інтеграції та має в більшій мірі субординаційний характер. Міжнародне право в основному договірне, а право Союзу розвивається в значній мірі органами ЄС.

У даний час очевидно, що смисли і логіку розвитку судової влади ЄС і її організації слід оцінювати з точки зору еволюційних змін установчих договорів. Останній – Лісабонський договір формально закріпив наявність єдиної судової установи – Суду ЄС, що складається по суті з процесуально окремих судів.

Своє походження Суд ЄС веде від трьох наднаціональних судових органів, заснованих у 1950 р. для кожного з трьох Європейських співтовариств (Європейського об'єднання вугілля і сталі, Європейського економічного співтовариства та Європейського об'єднання з атомної енергії). Завданнями цих судів було забезпечення дотримання в співтовариствах положень, закріплених договорами про їх заснування, а також однакового тлумачення і застосування цих положень.

У 1958 р. на основі зазначених судів був створений єдиний Суд, який покликаний був обслуговувати всі три європейські об'єднання. Суд діяв до певного часу в якості одноінстанційного Суду, контролюючи дотримання норм права співтовариств, і, у випадках необхідності, - тлумачення і застосування його окремих положень.

Довгий час Суд Європейських співтовариств був єдиним судовим інститутом. В силу зростання навантаження на підставі поправок, внесених в установчі договори в 1986 р, був створений другий судовий орган співтовариств – Суд першої інстанції, до

юрисдикції якого перейшли справи за скаргами фізичних та юридичних осіб на дії (бездіяльності) інститутів і органів ЄС, а також службові спори – спори, що виникають у зв'язку з проходженням цивільної служби в Європейських співтовариствах.

В даний час Суд ЄС (The Court of Justice of the European Union) складається з Суду правосуддя (The Court of Justice), Загального суду (The General Court) і спеціалізованих судових палат (specialized chambers). На даний час створена лише одна така палата – Трибунал з питань цивільної служби ЄС. Суд ЄС правомочний: 1) розглядати і вирішувати справи, представлені на його розгляд країною-учасницею ЄС, інститутом ЄС, фізичною або юридичною особою; 2) за зверненнями судів чи трибуналів країн-учасниць виносити преюдиціальні рішення (попередні рішення) щодо тлумачення положень права ЄС або дійсності актів, прийнятих інститутами ЄС; 3) розглядати і вирішувати інші справи, віднесені до його компетенції положеннями установчих договорів ЄС.

Виходячи з того, що судова система ЄС включає три судові ланки в рамках єдиної судової установи, можна зробити висновок, що в ЄС існує оригінальна інтеграційна судова юрисдикція, що віддзеркалює особливості природи права та правової системи ЄС.

Сучасна структура судової системи в рамках єдиної судової установи, якою є Суд ЄС, об'єктивно потребує уніфікації та диференціації процедур діяльності судів різних ланок судової системи ЄС.

Процесуальний порядок розгляду справ у всіх трьох судових інстанціях за загальним правилом однаковий і регулюється ч. 3 Статуту Суду. Стосовно Загального суду це прямо вказано в ст. 53 Статуту, а стосовно спеціалізованих судів (судових палат) – положення Статуту Суду поширюються на них, оскільки в рішенні Ради, що засновує їх, не вказано інше.

Чинний Статут Суду ЄС включає в себе п'ять розділів: розділ I "Статус суддів і генеральних адвокатів" (ст. 2-8); розділ II "Організація" (ст. 9-18); розділ III "Процедура" (ст. 19-46); розділ IV "Загальний суд" (ст. 47-62); розділ V "Прикінцеві положення" (ст. 63-64).

У відповідності зі ст. 63 Статуту Суду Суд ЄС та Загальний суд приймають свої власні Правила процедури, необхідні для застосування і роз'яснення положень Статуту. Ці Правила процедури повинні бути схвалені кваліфікованою більшістю в Раді ЄС.

Суд ЄС уособлює судову владу в ЄС. Він, як і інші інститути ЄС, – Європейський парламент, Європейська рада, Рада ЄС, Європейська комісія, Європейський центральний банк та Рахункова

палата входить в інституціональний механізм, який покликаний просувати цінності Союзу, сприяти досягненню цілей, заради яких створено Союз, служити інтересам Союзу, його громадян і країн-учасниць ЄС.

Зі вступом в силу Лісабонського договору посилилася загальна політика щодо дотримання права ЄС. Незважаючи на те, що контроль за дотриманням наднаціонального права покладено на Європейську Комісію, велика роль у забезпеченні однакового застосування та тлумачення норм цього права належить судовій системі ЄС на чолі з Судом ЄС.

В останні роки, як відомо, Суд ЄС через свою практику зробив серйозний внесок для затвердження пріоритету наднаціонального права, розглядаючи справи Європейської Комісії про недотримання державами-членами нормативних приписів ЄС та інкорпорації директив ЄС у внутрішнє право держав-членів.

**Лєскіна І.Є.,
Запорізький національний університет,
здобувач кафедри адміністративного
та господарського права**

СПІВВІДНОШЕННЯ ГЕНДЕРУ ТА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ДОКТРИНИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Генеральна Асамблея ООН резолюцією №3010 від 18.12.1972 проголосила 1975 рік Міжнародним роком жінок та постановила присвятити його активним діям, спрямованим на забезпечення більшої рівності між чоловіками та жінками. Резолюцією №3520 від 15.12.1975 Десятиріччям жінки було проголошено 1975-1985 роки. Питанням гендерної рівності присвячено низку міжнародно-правових документів, прийнятих як на світовому, так і на регіональному рівнях. Провідним міжнародно-правовим актом у сфері захисту прав жінок є Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, прийнята резолюцією №34/180 Генеральної Асамблеї від 18 грудня 1979 року. Конвенція визнана обов'язковою 186 державами світу. Україна, проголосивши свою незалежність, взяла курс на інтеграцію у світове співтовариство, обов'язковою умовою чого є сприйняття та впровадження прогресивних стандартів у галузі прав людини, зокрема утвердження гендерної рівності. І хоча Українською державою зроблено певні кроки на шляху до встановлення паритетних відносин між особами обох статей – ратифіковано міжнародні документи щодо захисту жінок, прийнято Закон "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків", впроваджено антидискримінаційні положення у галузевих законах,